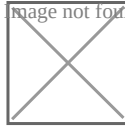

Πίστη, νηστεία και προσευχή

/ [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

image not found or type unknown

Πίστη, νηστεία και προσευχή

Αρχιμ. Βαρνάβας Γιάγκου

«Τοῦτο τό γένος ἐν οὐδενί δύναται ἐξελθεῖν εἰ μή ἐν προσευχῇ καί νηστεία» μᾶς λέει τό σημερινό μας εὐαγγελικό ανάγνωσμα (Μάρκ. θ' 17-31). Ἀναφέρεται στό λόγο τοῦ Κυρίου μας γιά τό γένος τοῦ “ἀντικείμενου”, δηλαδή τοῦ διαβόλου. Ὁ Χριστός μᾶς λέει ὅτι ὁ διάβολος δέν μπορεῖ νά ἀπομακρυνθεῖ ἀπό τόν ἄνθρωπο παρά μόνο μέ τήν προσευχή καί τή νηστεία.

Προηγήθηκε ὁ διάλογος τοῦ ἀνθρώπου πού εἶχε τόν υἱό του ἄρρωστο ἀπό δαιμόνια μέ τόν Κύριο, ὅσον ἀφορᾷ στήν πίστη. Τόν κάλεσε ὁ Κύριος νά ἔχει ὡς προϋπόθεση τῆς ἴασης τοῦ παιδιοῦ του τήν πίστη καί αὐτός εἶπε ὅτι πιστεύει ἀλλά ἡ πίστη του εἶναι ἀναιμική. Ἡ πίστη ὅμως, ὅπως ὅλα τά χαρίσματα, εἶναι δωρεά τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Ἐδῶ εἰσάγονται τρεῖς ἔννοιες. Ἡ πίστη, ἡ προσευχή καί ἡ νηστεία. Ποιά εἶναι ἡ σχέση τους;

Κατ' ἀρχήν, ὅταν λέμε πίστη, δέν ἐννοοῦμε μιά διανοητική παραδοχή περί ὑπάρξεως τοῦ Θεοῦ, ἀλλά ὁμολογοῦμε τήν πίστη μας στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Ὁμολογοῦμε τή βεβαιότητά μας ὅτι ἡ δυνατότητα ζωῆς εἶναι δυνατότητα προσωπικῆς σχέσης μέ τό Χριστό. Πιστεύουμε, δηλαδή, ὅτι ἡ ζωή μας εἶναι ἐκεῖ, στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Ἡ σχέση μας μαζί Του εἶναι πού μᾶς ζωοποιεῖ, μᾶς εἰρηνεύει καί μᾶς φέρνει μιά ἐσωτερική ἰσορροπία ὡς φανέρωση τῆς ζωῆς.

Αὐτό σημαίνει ὅτι ἡ ἀπομάκρυνση ἀπό αὐτό τό πλαίσιο πού προτείνεται ἀπό τό Χριστό μας ὡς πνευματική ζωή, ἡ ἀπομάκρυνση ἀπό τήν προσωπική σχέση μέ τό Χριστό γεννᾷ τήν ἔννοια τῆς θρησκείας, πού ἐξαντλεῖ τήν πίστη σέ μιά ὀρθολογικοῦ τύπου σχέση μέ τό Χριστό, μιά διανοητική, δηλαδή, ἔκφραση τῆς

πίστης.

Αυτή ή απομάκρυνση από τή σχέση μαζί Του είναι πού γεννᾶ ή τό θρησκευτικό προσωπεῖο, τό όποῖο καταργεί τή δυνατότητα ζωής καί σχέσης, ή αντίστοιχα γεννᾶ τό κοσμικό προσωπεῖο. Κι ἐκεῖ ὑπάρχει ἕνα βασικό πνευματικό ὀλίσθημα, ὅπου ὁ ἄνθρωπος μή γευόμενος τό Χριστό ὡς δωρεά, ὡς ἀγαθότητα, ὡς ἀπαντοχή, ὡς δικαίωση, προσπαθεῖ νά βρεῖ τή δικαίωσή του μέ τίς ἀνθρώπινες δυνάμεις.

Ἔτσι γεννᾶται ὁ «καλός χριστιανός» καί ὁ «καλός ἄνθρωπος». Αὐτή τή μάσκα τοῦ καλοῦ χριστιανοῦ ή τοῦ καλοῦ ἀνθρώπου φορᾶ ὁ σημερινός καλός ἀστός ἄνθρωπος, πού προσπαθεῖ νά δικαιωθεῖ καί νά καταξιωθεῖ, παίρνοντας κι ἀνάλογο ὕφος καί στύλ ἀνάλογα μέ τό ποῦ βρίσκεται, στήν Ἐκκλησία ή ἔξω στόν κόσμο.

Αὐτό, ἂν τό ἀποκωδικοποιήσουμε, θά δοῦμε ὅτι κρύβει τήν ἐπιθυμία τοῦ ἀνθρώπου νά αὐτοδικαιωθεῖ. Κρύβει, δηλαδή, τόν ἀγῶνα του νά ἀποδείξει ὅτι ὀφείλει νά πιστεύει στόν ἑαυτό του. Ὅμως αὐτό γεννᾶ τά μύρια ὅσα ἐσωτερικά ψυχολογικά προβλήματα στόν ἄνθρωπο. Γεννᾶ διχασμό, ἀγωνία καί ἀνασφάλεια. Ὁ ἄνθρωπος ἀγωνίζεται νά καταξιωθεῖ ἀρχικά στόν ἑαυτό του καί μετά στόν κύκλο στόν ὁποῖο συναναστρέφεται, εἴτε αὐτός εἶναι θρησκευτικός εἴτε κοσμικός.

Τί ὀφείλει νά κάνει ὁ ἄνθρωπος; Νά ἐμπιστευτεῖ ὅτι ὁ Θεός εἶναι πού τόν σώζει, ὅτι ή Χάρις καί ή Ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι πού τόν καταξιώνουν. Πώς ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς σχέσης ἐμπιστοσύνης καί ἐκτίμησης σ' αὐτήν τήν κίνηση τοῦ Θεοῦ πρὸς ἐμᾶς ἀνταποκρινόμαστε κι ἐμεῖς ἐκούσια καί ἐλεύθερα μέ τό νά τηρήσουμε τίς ἐντολές Του. Γιατί οἱ ἐντολές Του εἶναι πού μᾶς ὀριοθετοῦν στή δυνατότητα τῆς ζωῆς.

Ἐάν ὁ ἄνθρωπος, ὅμως, ἀρνεῖται τήν πίστη ὡς σχέση καί τήν προσλαμβάνει ὡς νόμο, ὡς στεγνή ἐντολή καί ὡς μιά διαδικασία αὐτοδικαίωσης, τότε οἱ ἐντολές δέν εἶναι ὀριοθέτηση ζωῆς ἀλλά εἶναι ἕνας ψυχαναγκασμός, ἀπό τόν ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος δέν ἐλευθερώνεται καί δέν ἀναπαύεται.

Όλη η ιστορία, άρα, δέν έχει νά κάνει μέ τό έξωτερικό φαινόμενο αλλά μέ τήν έσωτερική στάση. Αρχή αὐτῆς τῆς έσωτερικῆς στάσης εἶναι ἡ πίστη ὅτι ὁ Θεός εἶναι Ἀγάπη. Αλλά πῶς θά γίνει αὐτό; Από ἐμᾶς χρειάζεται πίστη, λέει ὁ Κύριος. Μέ τό παράδειγμα τοῦ πατέρα τῆς σημερινῆς περικοπῆς μᾶς ὑποδεικνύει κι ἐμᾶς τή στάση μας στήν ἀναζήτηση τῆς σχέσης πού γεννᾶται ἀπό τήν πίστη. Κι ἡ ἀναζήτηση αὐτῆς τῆς σχέσης ἔχει νά κάνει μέ τή διάθεση νά πιστέψουμε.

Όταν γιά παράδειγμα ἕνα ζευγάρι ἀναπτύσσει μιά σχέση καί ὀρκίζεται αἰώνια πίστη καί ἀγάπη, εἶναι μιά ἀπάτη καί ἕνα ψέμα, ἐάν αὐτή ἡ σχέση δέν θεμελιωθεῖ σέ ἕνα διαρκή ἀγώνα. Ὁ Σταυρός εἶναι αὐτός πού καθορίζει τήν πιστότητα. Όταν ὅμως ὁ ἄνθρωπος νοιώθει ἐξασφαλισμένη τή σχέση ἢ ὅταν τή θεωρεῖ ὡς δικαίωμα κι ὄχι ὡς ἀνοιγμα καί προσφορά, πού ἡ προσφορά φανερώνει τήν ἐπένδυση σ' αὐτή τή σχέση, τότε ὁ ἄνθρωπος ὁδηγεῖται σέ διχασμό, σέ έσωτερική ταλαιπωρία, καί τότε θέλει μαγικές λύσεις, θέλει τά δικά του ψυχοαναλγητικά. Τέτοια μπορεῖ νά εἶναι ἀκόμα καί ἡ θρησκεία καί ἡ Ἐκκλησία.

Όπότε τί χρειάζεται ἀπό ἐμᾶς; Νηστεία. Τί σημαίνει νηστεία; Δέν εἶναι μόνο ἡ νηστεία τροφῶν. Πίσω ἀπό τή νηστεία τροφῶν ὁμολογεῖται ἡ νηστεία ἀπό τόν ἐγωισμό, ἡ νηστεία ἀπό τήν πίστη ὅτι ἐγώ εἶμαι ἡ ἀρχή τῆς ζωῆς.

Πῶς μπορῶ αὐτό νά τό κατοχυρώσω καί νά τό ἐνεργοποιήσω; Θά τό ἐνεργοποιήσω μέ τήν προσευχή. Τί σημαίνει, τί εἶναι προσευχή; Προσευχή εἶναι ἡ ἄρνηση τοῦ δικοῦ μου λόγου καί ἡ φανέρωση τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἄρνηση τοῦ δικοῦ μου έσωτερικοῦ διαλόγου μέ τίς ψυχοδιανοητικές μου δυνάμεις καί τούς λογισμούς, σέ ἕνα ἀνοιγμα ἐμπιστοσύνης καί ἐπένδυσης στήν Ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Τότε ὁ ἄνθρωπος τροφοδοτεῖται ἀπό τή Χάρη τοῦ Θεοῦ.

Κάποιοι λένε ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέν ἐμπνέει τόν ἄνθρωπο, γιατί ἐμεῖς οἱ χριστιανοί δέν εἵμαστε φορεῖς αὐτοῦ τοῦ φρονήματος τῆς μετανοίας, τῆς ταπεινώσεως καί τῆς ἐμπιστοσύνης στήν Ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Δέν φέρουμε τά στίγματα τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ στό πρόσωπό μας, δηλαδή δέν εἵμαστε φορεῖς τῆς φιλανθρωπίας Του.

Γι' αυτό δέν έχουμε χαρά κι είμαστε κακομοίρηδες. Τί νά έμπνεύσει ένας κακομοίρης καί ποιά άξία μπορεί νά έχει ένας συντηρητικός ή ένας φιλελεύθερος κακομοίρης;

Ό άνθρωπος έχει ανάγκη άπό τή φανέρωση τής ζωής, πού δέν είναι άλλο παρά ή βεβαιότητα μέσα στή ζωή μας για τήν Άγάπη τοῦ Θεοῦ. Αυτό μπορεί νά εκφράζεται μέ τήν παραδοχή τῶν λαθῶν μας -μιά έντιμη παραδοχή- αλλά κυρίως μέ τή βεβαιότητα για τή συγχώρεση τοῦ Θεοῦ.

Από το βιβλίο «ΑΜΑΡΤΩΛΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ» π. Βαρνάβα Γιάγκου,

που πρόσφατα κυκλοφορήθηκε από τις εκδόσεις «ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ» (τηλ.: 210 9310605).

Πηγή: synodoiporia.gr